

De Torenhove
Martinus Nijhofflaan 2
2624 ES Delft
Bankrekening BNG 28.50.01.787
IBAN NL21 BNGH 0285 0017 87
t.n.v. gemeente Delft

Behandeld door
s.vanderstappen

svanderstappen@delft.nl
Internet www.delft.nl
Telefoon 14015

Retouradres : Postbus 78, 2600 ME Delft

Wmo-raad Delft
Postbus 440
2600 AK Delft

VERZONDEN 12 NOV. 2014

Datum

Ons kenmerk
1738166

Uw brief van
21 oktober 2014
Uw kenmerk

Onderwerp

Uw adviezen op de concept Verordening Wet maatschappelijke
ondersteuning 2015 en het Persoonsgebonden Budget

Bijlage

Geachte heer Duymaer van Twist,

Wij danken u voor uw adviezen op de concept-verordening Wmo 2015 en op de notitie over het persoonsgebonden budget (pgb); uw brieven zijn geregistreerd onder nrs 1736711 en 1736747.

U wijst op het belang van de onderlinge afstemming tussen de diverse beleidsdomeinen gezien het hoge tempo waarin de lokale regelgeving tav de 3 transities tot stand komt. De korte verwerkingstermijnen drukken niet alleen op de gemeente maar ook op de Wmo-raad. Voor wat betreft de beleidsvoornemens inzake het pgb kan u zich vinden in het uitgangspunt van de gemeente. U geeft daarbij wel aan dat de drempels en criteria een gevoel van wantrouwen uitstralen tav de pgb-budgetbeheerder.

Algemeen

Wij herkennen ten eerste uw opmerking over de tijdsdruk waarbinnen de regelgeving voor de Wmo 2015 tot stand komt. De noodzaak om een soepele overgang per 01/01/2015 te bewerkstelligen, dwingt ons echter om door te pakken. De gemeente moet op deze datum operationeel en qua regelgeving startklaar staan. Wij hebben oog voor de onderlinge afstemming, maar geven ons terdege rekenschap van mogelijke leemtes gezien de hectiek van het moment. Als daar in de praktijk aanleiding toe is, zullen wij in 2015 de lokale regelgeving bijstellen. Wij rekenen op uw begrip voor deze gang van zaken.

De pgb-nota richt zich inderdaad op het tegengaan van ondoelmatig gebruik aan de "voordeur", en het bestrijden van misbruik aan de "achterdeur". Deze focus kan onbedoeld leiden tot een negatief beeld over het pgb. Daar zijn wij ons van bewust. Hoe dan ook moeten we de pijnpunten in beeld brengen teneinde ze met effectieve regelgeving te kunnen bestrijden, primair in het belang van de pgb-gebruiker. Wij lichten dit toe in onze reactie op uw advies.

Specifiek

Hieronder gaan wij artikelsgewijs in op uw advies over de Wmo-verordening 2015, conform de volgorde in uw brief. Wij geven telkens aan in hoeverre wij uw adviezen meenemen in het beleid, wat overigens niet altijd leidt tot een tekstwijziging in de verordening. Een aantal van uw adviezen staat daar los van. De verordening zelf wordt vastgesteld in de raadsvergadering van 27/11/2014 (commissie 20/11).

In een tweede deel leest u onze reactie op uw advies inzake het pgb. De notitie over het pgb dient als basis voor de pgb-regelgeving van de gemeente Delft. Er volgt overigens geen bijgestelde notitie. De regels voor het pgb landen direct in de verordening (Wmo, art. 10 en 11), daarbij rekening houdend met uw advies.

Hierbij geldt overigens dat de verordening alleen de grote lijnen vastlegt inzake het pgb. Concretere regels en bedragen volgen nadien in de beleidsregels, die u inmiddels in concept heeft ontvangen, en tenslotte in het besluit maatschappelijke ondersteuning.

Uw advies over de Wmo-verordening

Art. 1: Begripsbepalingen

In de verordening en de toelichting nemen wij een aantal definities over uit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Wij volgen één op één deze omschrijvingen om miscommunicatie te voorkomen. In de beleidsregels Wmo 2015 en de bijlagen lichten wij veel begrippen toe met voorbeelden, waaronder de 'bekende' verstrekkingen die onder de Wmo vallen.

Art. 3: Cliëntondersteuning

Dit artikel is niet anders dan de bepaling uit de wet. De cliëntondersteuning is onafhankelijk in die zin dat zij primair uitgaat van de belangen van de cliënt. In Delft voert onder andere stichting MEE deze ondersteuning uit. Net als alle andere zorgaanbieders zijn zij gehouden aan de kwaliteitseisen in de wet en diverse bepalingen van deze verordening.

Art. 4: Vooronderzoek/ persoonlijk plan

Inzake de privacy en verwerking van persoonsgegevens volgen wij uiteraard de wettelijke bepalingen. De wet maatschappelijke ondersteuning beschrijft zeer uitvoerig hoe de verwerking van persoonsgegevens dient te verlopen. Dat is de reden dat meer bepalingen in de verordening niet nodig zijn. De wet stelt ook regels inzake de onderlinge verstrekking van persoonsgegevens door instellingen die te maken hebben met de maatschappelijke ondersteuning, alsmede de rechten van de cliënt daarbij. Dit betreft naast de gemeente, het CAK, de sociale verzekeringsbank, zorgverzekeraars, zorgaanbieders e.a. In een aparte paragraaf legt de wet ook de rechten van de cliënt vast. In antwoord op uw concrete vragen, berichten wij voorts:

- namens de gemeente heeft de Wmo-professional toegang tot de gegevens van de cliënt;
- de gemeente kan de persoonsgegevens maximaal 15 jaar bewaren, tenzij een langere termijn gewenst is;
- de cliënt kan schriftelijk verzoeken de persoonsgegevens te verwijderen;
- de cliënt kan verzoeken om inzage in zijn dossier.

De wet beschrijft uitzonderingen op deze regels, waarop wij gezien het doel en reikwijdte van uw advies heden niet verder op ingaan.

Relevante stukken zijn documenten die betrekking hebben op de persoonlijke situatie van de cliënt in relatie tot de hulpvraag. De onderwerpen in art. 5 (*het gesprek*) geven aan wat relevant zou kunnen zijn. Inzake het persoonlijk plan kan de cliënt desgewenst een beroep doen op cliëntondersteuning.

De indieningstermijn van 7 dagen na de registratie van de melding, kunnen wij in de verordening echter niet verlengen, gezien de maximale wettelijke termijn van melding tot verslaglegging/beschikking. Bij enkelvoudige vragen zou dat geen probleem hoeven te zijn. Als echter extern advies nodig is, kan de onderzoekstermijn oplopen, en blijft de gemeente gehouden aan de maximale termijn van 6 weken voor het verslag. Mocht de termijn van 7 dagen voor cliënten een probleem zijn, zullen we daar oplossingsgericht mee omgaan.

Art. 5: Gesprek

Terecht constateert u dat de mantelzorger een cruciale rol vervult in de maatschappelijke ondersteuning. De Wmo voorziet in diverse maatwerkvoorzieningen ter ondersteuning van de mantelzorger. In de beleidsregels leest u daar meer over. Ondersteuning van de mantelzorger is onderwerp van gesprek in het proces van toegang (*art. 5 lid 1^e*).

Met maatschappelijk nuttige activiteiten bedoelen wij onder andere vrijwilligerswerk in verenigingsverband; de afweging wat nuttig en mogelijk is, bepalen Wmo-professional en cliënt gezamenlijk tijdens het gesprek.

Art. 6: Verslag

De procedure duurt maximaal 8 weken, bestaande uit 6 weken voor het onderzoek + 2 weken voor de beschikking, behoudens vertragende omstandigheden waarop de gemeente geen invloed heeft. Voor complexe hulpvragen die extern advies behoeven, kan deze maximale termijn nodig zijn. Enkelvoudige hulpvragen zullen in de praktijk veel sneller afgehandeld worden. In acute situaties zal de gemeente overigens direct een voorziening treffen (*art. 2, lid 3*).

Uw advies inzake 'kleine correcties' op het verslag zullen wij in art. 6, lid 4 duidelijker weergeven.

Naar onze mening is het niet verstandig om te beschrijven welke aandoeningen zich lenen voor een spoedprocedure. Het spreekt vanzelf dat progressief-neurologische aandoeningen daaronder vallen. Een 'lijst' zou andere aandoeningen echter uitsluiten, hetgeen we willen voorkomen. Het gaat in acute gevallen niet uitsluitend om de aandoening, ook andere factoren wegen dan mee, zoals de thuissituatie en persoonlijke omstandigheden van de cliënt. Wij willen dit integraal afwegen, in lijn met onze sociale visie.

Art. 11: Regels voor het pgb

Voortschrijdend inzicht alsook de modelverordening van de VNG¹ (nieuwe versie) hebben ertoe geleid om alsnog een aantal bepalingen over het pgb in de verordening op te nemen. Het betreft hier een aantal weigeringsgronden alsook de hoogte van het pgb voor de diverse verstrekkingen in relatie tot het type zorgverlener.

Uw opmerkingen over de positie van de mantelzorger behandelen wij in het tweede deel van deze brief, in onze reactie op uw advies over het pgb.

¹ VNG= vereniging van Nederlandse Gemeenten, ondersteunt gemeenten met modelverordeningen

Art. 13: Kwaliteitseisen

Mogelijk ten overvloede willen wij naast het cliëntervaringsonderzoek ook de benchmark verstrekkingen Wmo noemen. Deze laatste vergelijkt de prestaties van de gemeente Delft met de andere gemeenten, en vertelt zodoende ook wat over de kwaliteit. Een extern onafhankelijk bureau verricht deze onderzoeken. Gezien de transitie in het sociale domein is het onderzoeksveld flink in beweging, wat kan leiden tot een herziening van de bestaande formats. Daarom geven wij er de voorkeur aan om hierover momenteel niet meer in de verordening vast te leggen, dan het cliëntervaringsonderzoek.

Wij zullen uw verzoek overwegen om in het cliëntproces ook te voorzien in een evaluatiemoment. Prestatie-indicatoren als aantal klachten en bezwaren kunnen wij overigens ook nu al leveren.

Art. 15: Herziening en art. 19 Klachtenregeling

Uw opmerking over de klachtenprocedure is terecht, wij zullen deze eerdaags uitwerken, zoals aangekondigd in lid 1 van dit artikel. Gezien de hectische tijd zijn we daar tot op heden niet aan toegekomen.

Een Wmo-beschikking is een besluit waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. De regels hiervoor zijn niet anders dan bij andere gemeentelijke besluiten. Wij zijn geen voorstander om hiervoor separaat een procedure op te werken, omdat dit de gemeentelijke regelgeving compliceert. Dit past ook niet in de tijdsgeest dat we juist af willen van de regeldruk.

Uw opmerking over de keuzevrijheid van de cliënt kunnen wij in dit verband niet plaatsen. De gemeente heeft contracten met diverse zorgaanbieders waaruit de cliënt een keuze kan maken. Bovendien kan de cliënt kiezen voor een pgb, en zodoende voor een zorgaanbieder naar keuze.

Art. 22: Evaluatie

Wij begrijpen uw opmerking om het beleid niet pas over 4 jaar te evalueren. In deze dynamische tijd zullen we uiteraard eerder moeten evalueren. Zoals wij in onze reactie op art. 13 reeds aangaven, is het onderzoeksveld zodanig in beweging dat we ons nu nog niet willen vastleggen op formats en termijnen. Wel leveren wij halfjaarlijks een voortgangsrapportage over de transitie.

Uw advies over het pgb na de transitie

De pgb-notitie dient als basis voor de betreffende regelgeving voor de Wmo en de Jeugdhulp. Waar in onderstaande reactie 'Wmo' staat, mag u voor zover relevant ook 'Jeugdhulp' lezen.

Algemeen / Fraude

Sinds kort voeren wij 100% controle op het gebruik van het pgb in Delft. De verantwoording van de pgb's in 2013 laat zien dat $\pm 20\%$ van de pgb-houders de besteding niet volgens de regels kan verantwoorden. Ook het zorgkantoor DSW geeft aan dat ondoelmatig gebruik meer dan sporadisch voorkomt. Het gaat dus om meer dan enkele gevallen. Wij vinden een heldere toets dan ook op zijn plaats. Primair om ondoelmatig gebruik van gemeenschapsgeld tegen te gaan, maar ook om het maatschappelijk draagvlak voor het pgb in stand te houden.

We herhalen dat oneigenlijk gebruik slechts één kant van het verhaal is. Bovenaan blijft staan dat de meeste cliënten hun pgb bewust kiezen en daar veel baat bij hebben. Wij nemen dan ook uw advies mee om in onze

toekomstige communicatie vooral ook 'goede' voorbeelden de revue te laten passeren. Ook zullen we het genoemde DSW-rapport naar u doorsturen.

Gebruikelijke zorg en mantelzorg

Wij kunnen uw reactie in dit verband niet helemaal plaatsen. Onze definitie van 'gebruikelijke hulp' komt voort uit de wet. De begrippen 'gebruikelijke zorg' en 'mantelzorg' leiden meermaals tot miscommunicatie, zo blijkt. In de beleidsregels Wmo komen wij uitgebreider terug op de begrippen 'gebruikelijke zorg' en 'mantelzorg' in relatie tot verstrekkingen ingevolge de wet maatschappelijke ondersteuning. Mocht dit tot vragen of verschil van inzicht leiden, komen wij daar op het geëigende moment op terug.

Werkgeverschap budgethouder

Dat de pgb-houder automatisch werkgever is, dient inderdaad genuanceerd te worden. Dit geldt inderdaad niet als de cliënt bijvoorbeeld een ZZP'er of een zogenaamde alfhulp inhuurt.

Tarieven

Wij maken de precieze tarieven voor het pgb tijdig bekend in het 'financieel besluit Wmo'. Jaarlijks stellen wij in december alle bedragen vast die te maken hebben met verstrekkingen in de Wmo, waaronder die van het pgb. De grondslag op basis waarvan het pgb wordt vastgesteld, leest u wél in de verordening. Deze hebben wij in de nieuwe tekst bovendien gespecificeerd per soort maatwerkvoorziening. In het algemeen volgt het pgb het tarief voor professionele zorgaanbieders, voor zover de pgb-houder een professional inhuurt. Huurt de pgb-houder een niet-opgeleide zorgverlener in, dan geldt een lager tarief, dat vastgelegd wordt in het financieel besluit.

Wettelijk kader en trekkingsrecht

Het beheer van een pgb vereist enige kennis & kunde, dat is inherent aan het instrument. Het 'invoeren' van een ondersteuningsplan vloeit voort uit de eisen die de wetgever aan gemeenten stelt inzake de implementatie van het pgb. De wet eist onder andere dat de gemeente toetst of zorgvragers in staat zijn het pgb te beheren en hiermee doeltreffende zorg inkopen (*art. 2.3.6 van de wet*). Dan is een schriftelijk document in de vorm van een plan wel noodzakelijk. Dit plan kan zeer beknopt zijn als de hulpvraag eenvoudig is. Desgewenst kunnen we de cliënt hierbij helpen met een format. Cliënten die het niet lukt, kunnen een naaste betrekken of zich wenden tot de cliëntondersteuning.

Van aanvraag tot toekenning en toetsing pgb

Wij begrijpen dat de term 'zorgplan' in dit uitgeschreven proces tot verwarring leidt. Om dit te voorkomen houden wij in de Wmo vast aan 2 termen:

- bij een melding kan de cliënt een *persoonlijk plan* indienen, hiervoor geldt de termijn van 7 dagen (lees hierbij ook het eerste deel van onze reactie);
- om in aanmerking te komen voor een pgb, moet cliënt een *ondersteuningsplan* indienen; hierbij geldt geen bepaalde termijn. Uiteraard dient de cliënt er zich bij het indienen van het ondersteuningsplan van te vergewissen, dat wij gehouden zijn aan de termijnen van 6 weken voor onderzoek + 2 weken voor de beschikking.

Het pgb in het sociale domein

Betaling van de mantelzorger druist in principe in tegen de sociale visie van de gemeente Delft en de uitgangspunten van de wet. De Wmo-professional

houdt in zijn onderzoek en gesprek rekening met de aanwezigheid van mantelzorg en de behoefte om die te ondersteunen. Het is niet de bedoeling om een naaste een 'loon' te betalen als die ook zonder pgb zou helpen. Niettemin onderkennen wij situaties waarin betaling van de mantelzorger praktisch de beste oplossing is. Dit kunnen situaties zijn die u in uw advies aangeeft, bijvoorbeeld in het geval van 24-uurszorg of wanneer de mantelzorger (een deel van) zijn baan moet opgeven. De uitsluiting van mantelzorgers voor het pgb is dus zeker niet absoluut.

Eisen aan de zorgvrager

Wij volgen uw benadering inzake de woordkeuze en zullen voortaan dan ook spreken over een "bewuste toegang tot het pgb".

De belangen van budgetbeheerder (die doeltreffende zorg nastreeft) en zorgverlener (die daarnaast ook werk en een inkomen nastreeft) hoeven niet uit elkaar te lopen, maar de praktijk bij de gemeente en zorgkantoor laten dit wel regelmatig zien. Het pgb is geen doel op zich maar 'slechts' een instrument, uitsluitend om passende zorg voor de cliënt in te kopen. Belangen als het 'genereren van een inkomen' willen wij in deze dan ook uitsluiten.

Inhoud van de zorg

De gemeente dient zich ervan te vergewissen dat de cliënt doeltreffende zorg inkoopt. Voor sommige domeinen is dit inderdaad lastig te beoordelen, zeker in het grensgebied met gebruikelijke zorg door familieleden en naasten van de cliënt. De Wmo-professional zal elke situatie individueel moeten beoordelen, afhankelijk van de situatie van de cliënt en diens omgeving. Daarbij hanteert hij voor iedereen hetzelfde beoordelingskader zoals omschreven in art. 5 van de verordening en uitvoeriger toegelicht in de beleidsregels die u inmiddels heeft ontvangen. Dan kan het inderdaad zo zijn dat de Wmo-professional het meegaan met een uitje van een verstandelijk gehandicapte in situatie A ziet als gebruikelijke hulp of hiervoor verwijst naar een maatjesproject of brede welzijnsorganisatie, en dit in situatie B beoordeelt als doeltreffende zorginkoop.

Wel volgen wij uw mening dat "sturen op zelfredzaamheid" niet altijd mogelijk is en dat "het realiseren van een zorgzame omgeving" in veel gevallen het hoogst haalbare is.

Pgb voor betaling mantelzorgers en/of niet professionals

Zie hiervoor onze reactie onder de titel "het pgb in het sociale domein"

Indicatietermijn

Op basis van het onderzoek bepalen de Wmo-professionals de termijn van indicatie. Wij zijn het met u eens dat afhankelijk van de situatie ook indicaties voor een langere termijn mogelijk zijn.

Het integraal pgb

Wij maken graag van de gelegenheid gebruik om u te informeren over de pilot die wij rondom het integrale pgb houden. Met deze pilot willen wij onderzoeken of het mogelijk is om diverse financieringsstromen te bundelen. Dit onderzoek zal fasegewijs plaatsvinden: eerst binnen het sociaal domein en later ook financieringsstromen buiten de gemeente. We doen deze pilot i.s.m. de gemeente Woerden. Ook zijn vier ministeries bij deze pilot betrokken. Het Delftse deel van de pilot betreft de doelgroep mensen met een stoornis in het autismespectrum. Om dit later uit te breiden naar andere doelgroepen.

In de lijn van onze reactie op uw adviezen nemen wij deze mee in de nieuwe verordeningstekst die wij eerdaags ter vaststelling aanbieden aan de raad. Voor een aantal van uw pgb-adviezen zijn de beleidsregels het geëigende document. Desgewenst kunt u hierop terugkomen nav onze adviesaanvraag voor de beleidsregels Wmo.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Delft,

 , burgemeester

mr. drs. G.A.A. Verkerk

 , secretaris

drs. T.W. Andriessen i.s.